

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **Ing. J.L.**, nar. X., bytom P.P.Č., zast. advokátom JUDr. J.M., so sídlom W.K. proti žalovanému: **J.T.**, nar. X., bytom M.D., zast. advokátom JUDr. J.S., so sídlom: AK I.K. **o zaplatenie 220 000 Kč s príslušenstvom zo zmenky**, na dovolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. januára 2011, č. k. 2CoZm/7/2010-87, takto

r o z h o d o l:

Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie žalovaného **o d m i e t a**.

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet jeho právneho zástupcu náhradu trov dovolacieho konania **313,62 eur**.

O d ô v o d n e n i e:

Okresný súd Košice I ako súd prvého stupňa rozsudkom zo 17. septembra 2010, č. k. 30CbZm/1/2008-65 ponechal zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Košice I z 18. augusta 2008, č. k. 31Zm/14/2008-8 v platnosti. Súčasne priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 931,23 eur s tým, že túto je žalovaný povinný zaplatiť právnomu zástupcovi žalobcu v lehote do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Rozhodnutie vo veci samej odôvodnil tým, že žalovaná zmenka spĺňa všetky zákonné podmienky a náležitosti v zmysle § 75 zákona č. 191/1950 Zb. zmenkový a šekový zákon. Uviedol, že námietky žalovaného neobsahovali náležité odôvodnenie, naviac, v prípade návrhu právneho zástupcu žalovaného na pojednávaní konanom 17. septembra 2010 išlo o nové námietky, ktoré vzhľadom na koncentračnú zásadu zakotvenú v § 175 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len

„O. s. p.“) súd nemohol pripustiť. Poukázal na to, že neplatnosť právneho úkonu (i keď v konaní nepreukázaná), ktorá je podkladom zmenky, nemá za následok neplatnosť zmenky, súčasne, že žalovaný neunesol dôkazné bremeno v súvislosti s tvrdením, že zmluvu o pôžičke, ktorej návratnosť zmenka zabezpečovala, podpísal pod nátlakom a ľst'ou.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací rozsudkom z 24. januára 2011, č. k. 2CoZm/7/2010-87 napadnutý rozsudok prvostupňového súdu ako vecne správny podľa § 219 O. s. p. potvrdil a žalovanému uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania 310,77 eur na účet jeho právneho zástupcu, do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Odvolací súd sa v plnom rozsahu stotožnil s odôvodnením napadnutého rozhodnutia a na zdôraznenie jeho správnosti poukázal na koncentračnú zásadu zakotvenú v § 175 ods. 4 O. s. p., v zmysle ktorej, ak niektorá z námietok nie je včas uplatnená (v trojdňovej lehote po doručení zmenkového platobného rozkazu), nemôže na ňu súd prvého stupňa ani odvolací súd prihliadnuť. Žalovaný napriek tvrdeniu o absolútnej neplatnosti zmenky, dôvody jej neplatnosti v námietkach neuviedol. K námietke žalovaného o tom, že zmenku podpísal pod nátlakom - ľst'ou, odvolací súd poukázal na § 49 Občianskeho zákonníka a skutočnosť, že tieseň nikdy nie je dôvodom neplatnosti právneho úkonu. Uvedené ustanovenie len dáva právo odstúpiť od zmluvy uzatvorenej v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok. Zdôraznil, že zmenka nie je zmluvou, a preto od zmenky nie je možné odstúpiť. Odstúpiť je možné len od zmluvy, na základe ktorej bola zmenka vystavená, avšak v prípade, ak by zmluva mala povahu obchodnoprávneho záväzku, v zmysle § 267 ods. 2 Obchodného zákonníka by odstúpiť od nej nebolo možné. K tvrdeniu žalovaného o tom, že pôžička zo zmluvy v skutočnosti nebola poskytnutá, odvolací súd uviedol, že pokiaľ majú byť námietky proti zmenkovému platobnému rozkazu posudzované, je nevyhnutné, aby žalovaný v námietkach obsah zmluvy, ktorá mala byť bezprostredným dôvodom vzniku zmenky, aspoň stručne odôvodnil, pričom však námietka vznesená žalovaným odôvodnenie neobsahuje.

Rozsudok odvolacieho súdu nadobudol právoplatnosť 18. marca 2011.

Proti potvrdzujúcemu rozsudku odvolacieho súdu podal v zákonom stanovenej lehote dovolanie žalovaný a navrhol, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 24. januára 2011, č. k. 2CoZm/7/2010-87 a rozsudok Okresného súdu Košice I

zo 17. septembra 2010, č. k. 30/CbZm/1/2008-65 zrušil a vec vrátil okresnému súdu na ďalšie konanie, alternatívne, aby dovolací súd rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 24. januára 2011, č. k. 2CoZm/7/2010-87 zmenil tak, že zmenkový platobný rozkaz Okresného súdu Košice I z 18. augusta 2008, č. k. 31Zm/14/2008-8 zruší v plnom rozsahu. Súčasne navrhol uložiť žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania pred súdom prvého stupňa, ako aj trovy odvolacieho a dovolacieho konania.

Podanie dovolania žalovaný odôvodnil dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., teda že v konaní došlo k vadám uvedeným v § 237, konkrétne k vade uvedenej v písm. f/ (účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom). Rovnako dôvodí dovolacím dôvodom podľa § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (konanie je postihnuté inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci) a § 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p. (rozhodnutie súdu spočíva na nesprávnom právnom posúdení veci). Žalovaný vytýka odvolaciemu súdu, že nenariadil pojednávanie na prejednanie jeho odvolania napriek tomu, že s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania nesúhlasil. Tvrdí, že súd tak konal v rozpore s ust. § 214 ods. 1 písm. a/ O. s. p., podľa ktorého mal súd obligatórne nariadiť pojednávanie, pretože vo veci bolo potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie. Má za to, že odvolací súd mu odňal zákonnú možnosť konať pred súdom a tým došlo k porušeniu jeho procesných práv a ústavného práva na spravodlivý proces. Rovnako tvrdí, že v podaných námietkach dostatočne uviedol všetko, čo proti zmenkovému platobnému rozkazu namietal a po uplynutí zákonnej lehoty ich ďalej nerozširoval, len ich bližšie konkretizoval. Porušenie svojich procesných práv vidí žalovaný aj v zamietnutí jeho návrhu na dokazovanie ohľadne manipulácie s podnikateľským účtom spoločnosti D., s. r. o., ktorým mala byť preukázaná skutočnosť, že žalovaný si sám z účtu menovanej spoločnosti nevyberal žiadne peniaze. Žalovaný namieta neplatnosť zmenky, ktorá ako zabezpečovacia zmenka kryje neexistujúci právny úkon, pretože žalobca mu peniaze, ktoré mali byť predmetom zmluvy o pôžičke zo 14. októbra 2004, nikdy reálne neodovzdal, v dôsledku ktorej skutočnosti zmluva o pôžičke nevznikla, a teda kauzálny vzťah zo zmluvy o pôžičke medzi účastníkmi konania neexistuje. Tvrdí, že zmenku podpísal pod nátlakom žalobcu, aby sa tento zabezpečil vo výške zmenkovej sumy pre prípad, že by si žalovaný ako konateľ spoločnosti D., s. r. o. peniaze zarobené menovanou spoločnosťou prisvojil. Žalovaný ďalej argumentuje tvrdením, že účastníci konania sa v deň podpisu listín, prezentovaných žalobcom v konaní, nachádzali na iných miestach v SR a ČR, a teda

pri údajnom požičaní peňazí sa nestretli, ani sa stretnúť nemohli. Uviedol, že žalobca listinu podpísal 14. októbra 2004 a žalovaný 18. októbra 2004. Tvrdí, že dôkazné bremeno v konaní prešlo na žalobcu, ktorý bol povinný preukázať, ktorú konkrétnu kauzu mala žalovaná zmenka zabezpečovať. V tejto súvislosti uviedol, že abstraktný charakter zmenky je v súdnom konaní relevantný len dovtedy, pokiaľ nie je spojený s konkrétnym kauzálnym vzťahom. Tento v konaní vymedzil žalobca a je na ňom, aby preukázal, že medzi účastníkmi existoval záväzkový vzťah a zmenka bola vystavená v súvislosti s ním ako zabezpečovacia zmenka zo zmluvy o pôžičke zo 14. októbra 2004. Žalovaný poukázal na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 1 M ObdoV 9/2007 a uviedol, že pokiaľ by dôkazné bremeno malo zaťažovať žalovaného ako zmenkového dlžníka, ten by mal preukazovať skutočnosť, o ktorej ani nemusí mať vedomosť. Žalovaný nedostatočné zistenie skutkového stavu veci a jej nesprávne právne posúdenie vzhladol aj v otázke právneho posúdenia zmluvy o pôžičke. Odvolaciemu súdu vytkol, že sa vôbec nezaoberal ustanovením čl. II ods. 2 predmetnej zmluvy, z ktorej vyplýva, že pôžička bude poskytnutá dlžníkovi v hotovosti dňom podpisu tejto zmluvy dlžníkom a v tejto súvislosti zopakoval, že v tento deň sa účastníci nestretli, a teda pôžička nemohla byť žalovanému reálne odovzdaná. Podľa názoru žalovaného, žalobca v konaní nepreukázal existenciu pôžičky, ani reálne odovzdanie sumy pôžičky a jej výšky. V ďalšom žalovaný poukázal na publikáciu autorov Dr. K. Kizlink, Dr. Spišiak: Zmenkové právo, komentár, Heuréka 2005 a uviedol, že súd má z procesného hľadiska rozlišovať tzv. dôkazné bremeno a povinnosť tvrdenia (§ 120 ods. 1 O. s. p.), ako aj hodnotenie vykonaného dokazovania (§ 132 O. s. p.)

K dovolaniu žalovaného sa písomne vyjadril žalobca, ktorý dovolanie navrhol odmietnuť ako neprípustné, prípadne ho zamietnuť ako nedôvodné. Súčasne navrhol priznať mu náhradu trov dovolacieho konania v sume 313,62 eur.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.) po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1, veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.), najskôr skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému ho zákon pripúšťa. Dospel k záveru, že dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné, preto je potrebné ho podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. v nadväznosti na § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. odmietnuť.

Podľa § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p., ustanovenia § 218 ods. 1, § 224 ods. 1, § 225 a 226 platia pre konanie na dovolacom súde obdobne.

Podľa § 218 ods. 1 písm. c/ O. s. p. odvolací súd odmietne odvolanie, ktoré smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol rozsudkom. V zmysle ustanovenia § 238 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol zmenený rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej (§ 238 ods. 1 O. s. p.) alebo rozsudok odvolacieho súdu, v ktorom sa odvolací súd odchýlil od právneho názoru dovolacieho súdu vysloveného v tejto veci (§ 238 ods. 2 O. s. p.), alebo rozsudok odvolacieho súdu, ktorým bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vo výroku svojho potvrdzujúceho rozsudku vyslovil, že dovolanie je prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu (§ 238 ods. 3 O. s. p.).

Dovoláním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu znaky vyššie uvedených rozhodnutí nemá. V prejednávanej veci odvolací súd potvrdil rozsudok Okresného súdu Košice I ako súdu prvého stupňa, pričom však vo výrokovej časti prípustnosť dovolania nevyslovil. Vzhľadom na uvedené je nepochybné, že dovolanie žalovaného v zmysle ustanovení § 238 ods. 1 až 3 O. s. p. prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti rozsudku podľa § 238 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou

zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 238 O. s. p. vylúčené.

Vady vymenované v písm. a/ až g/ § 237 O. s. p. majú za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietol vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p. je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

Po preskúmaní napadnutého rozhodnutia, ako aj konania, ktoré jeho vydaniu predchádzalo, dovolací súd existenciu podmienky prípustnosti dovolania v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., namietanej dovolateľom, ktorá mala spočívať v tom, že nenariadením pojednávania odvolacím súdom mu mala byť odňatá možnosť konať pred súdom, nezistil.

Z ustanovenia § 214 ods. 1 O. s. p. (v znení účinnom od 15. októbra 2008) vyplýva, že odvolací súd je na prejednanie odvolania povinný nariadiť pojednávanie len vtedy, ak ide o prejednanie odvolania proti rozhodnutiu súdu prvého stupňa vo veci samej a za predpokladu, ak je potrebné zopakovať alebo doplniť dokazovanie, ďalej ak súd prvého stupňa rozhodol podľa § 115a bez nariadenia pojednávania a ak to vyžaduje dôležitý verejný záujem.

V ostatných prípadoch, než uvedených v ust. § 214 ods. 1 O. s. p. možno o odvolaní rozhodnúť aj bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 O. s. p.). Je teda na úvahe príslušného odvolacieho senátu, v ktorých prípadoch bude nariadenie pojednávania považovať za potrebné.

V zmysle § 213 ods. 1 O. s. p. je odvolací súd skutkovým stavom ustáleným súdom prvého stupňa viazaný a k iným skutkovým záverom má možnosť dospieť, len ak má o ich správnosti pochybnosti. V posudzovanom prípade napadnutým rozsudkom bol potvrdený rozsudok súdu prvého stupňa z dôvodu jeho vecnej správnosti, a to tak z hľadiska hmotnoprávneho i procesnoprávneho, kedy sa súd v súlade s ust. § 219 ods. 2 O. s. p. môže obmedziť len na skonštatovanie správnosti napadnutého rozhodnutia, prípadne na zdôraznenie jeho správnosti doplniť ďalšie dôvody. Preto postup odvolacieho súdu, ktorý odvolanie prejednal a vo veci rozhodol bez nariadenia ústneho pojednávania, bol zákonný a žalovanému nebola odňatá možnosť konať pred súdom. Na zdôraznenie správnosti postupu odvolacieho súdu dovolací súd dodáva, že bol zachovaný aj postup podľa § 156 ods. 1, ods. 3 O. s. p. v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p., v zmysle ktorého bol odvolací súd povinný oznámiť miesto a čas verejného vyhlásenia rozsudku na úradnej tabuli súdu v lehote najmenej päť dní pred jeho vyhlásením. Stalo sa tak oznámením Krajského súdu v Košiciach z 13. januára 2011 o verejnom vyhlásení rozsudku v predmetnej veci v pojednávacej miestnosti menovaného súdu č. dv. 230/II. posch., o 9.10 hod. Rovnako pre informáciu k tvrdeniu žalovaného o výslovnom nesúhlase s rozhodnutím veci bez nariadenia pojednávania, ktorý mal uplatniť v rámci odvolacieho konania, dovolací súd uvádza, že takýto nesúhlas žalovaným vznesený nebol (odvolací súd aplikujúc ustanovenie § 214 ods. 2 O. s. p. účastníkov na vyjadrenie sa k možnosti rozhodnúť vec bez nariadenia pojednávania v zmysle § 115a ods. 1 v spojení s § 211 ods. 2 O. s. p. ani nevyzýval).

Keďže dovolací súd nezistil ani žiadne iné skutočnosti, ktoré by opodstatňovali prípustnosť dovolania podľa ďalších ustanovení § 237 O. s. p., dovolanie žalobcu podľa § 218 ods. 1 v spojení s § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. ako neprípustné odmietol.

So zreteľom na odmietnutie dovolania pre jeho neprípustnosť, nezaoberal sa dovolací súd otázkou vecnej správnosti napadnutého rozhodnutia odvolacieho súdu.

O trovách dovolacieho konania dovolací súd rozhodol podľa § 142 ods. 1 v spojení s § 224 ods. 1 O. s. p a § 243b ods. 5 veta prvá O. s. p. Žalobca bol v dovolacom konaní úspešný, a preto mu patrí náhrada trov dovolacieho konania, ktoré účelne vynaložil. V dovolacom konaní žalobcovi vznikli trovy za právne zastupovanie advokátom s tým, že dovolací súd za účelne vynaložené trovy pokladal jeho písomné vyjadrenie k dovolaniu z 12. mája 2011. Za jeden úkon právnej pomoci advokát správne vyčíslil náhradu v celkovej sume 313,62 eur (pozostávajúca z tarifnej odmeny 253,94 eur, ďalej sumy 7,41 eur ako paušálnej náhrady hotových výdavkov a 52,27 eur ako 20%-nej dane z pridanej hodnoty) podľa § 10 ods. 1, § 16 ods. 3 a § 18 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov. Právny zástupca žalobcu zrejme len chybou v písaní uviedol vo svojom vyjadrení nižšiu sumu paušálnej náhrady hotových výdavkov (7,21 eur platnú v roku 2010) namiesto sumy 7,41 eur (platnej pre rok 2011), pretože konečnú sumu vyčíslil v sume 313,62 eur, totožnej s výpočtom dovolacieho súdu.

P o u č e n i e: Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Viera Pepelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Michaela Szöcsová